JUDECĂTORIA
*****
Republica Moldova, MD-3505, mun. *****, str. Vasile Mahu, nr.135
email: jor@justice.md, Tel. +373 (235) 20 437, Fax. + 373 (235) 20 736
https://jor.instante.justice.md/

Dosarul nr. 2-525/2026 /2-26029233-38-2-10032026-1/

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Pronunţată public la **06 mai 2026** în mun. Orhei
Hotărârea întocmită integral la **24 iulie 2026**

Judecătoria Orhei (sediul Central)
Instanţa compusă din:
preşedintele şedinţei, judecătorul Eugeniu Ciubotaru
grefieră Diana Stovbîr

cu participarea reprezentantei reclamantei Olga Iurco, avocata Viorica Martalog, împuternicită prin mandatul avocațial seria MA nr. 2136612 din 20 octombrie 2025, a pârâtului Alexandru Balan și a reprezentantului său, avocatul Valeriu Covaș, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA nr. 1769225 din 08 aprilie 2026, dar în absența intervenientei accesorii Tamara Levițchi și reprezentantului intervenientei accesorii Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei, care au solicitat examinarea cauzei în lipsa lor,-

în sediul instanței, în ședință publică, în limba de stat și în procedură contencioasă a judecat pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Olga Iurco împotriva lui Alexandru Balan, intervenienți accesorii Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei și Tamara Levițchi cu privire la modificarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, -

a c o n s t a t a t :

Argumentele părților și participanților la proces:

La 10 martie 2026, Olga Iurco s-a adresat Judecătoriei Orhei (sediul Central) cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Balan, intervenientă accesorie Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență

socială Orhei cu privire la modificarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor respective, reclamanta a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 16 februarie 2021 a fost desfăcută căsătoria dintre Olga Balan și Alexandru Balan și s-a determinat locul de trai al copilului minor Ion Balan, la domiciliul tatălui Alexandru Balan, iar locul de trai al copilului minor Valeriu Balan, s-a determinat la domiciliul mamei Olga Balan.

A subliniat că deși copiii locuiau separat, dânșii se întâlneau, comunicau, iar reclamanta, ca părinte, la fel, comunica cu fiul Ion Balan, se interesa de soarta lui la școală, de necesitățile lui, participa la educația, dezvoltarea lui fizică, intelectuală și spirituală, precum și la întreținerea acestuia.

Prin urmare, își îndeplinea obligațiile de părinte chiar și în cazul separării copiilor, ceea ce nu s-a observat de partea pârâtă față de copilul Valeriu Balan, domiciliul căruia a fost determinat cu dumneaei.

Reclamanta a relatat că în legătură cu apariția problemelor financiare, a fost nevoită să plece peste hotare, lăsând copilul minor Valeriu Balan în custodia mamei sale, Tamara Levițchii, în baza dispoziției primăriei ***** nr. 21 din 05 aprilie 2023.

A mai accentuat că fiind peste hotare, continua să comunice cu copilul Ion Balan, să se interese de soarta și necesitățile lui, doar că prin intermediul fiului Valeriu Balan, deoarece pârâtul interzicea minorului Ion să comunice cu ea. Din discuțiile telefonice cu minorul Ion, aceasta presupune că celălalt fiu nu se simte bine în familia tatălui.

Ulterior, printr-o discuție telefonică, minorul Ion i-a comunicat reclamantei că nu se simte bine în familia tatălui, nu poate locui împreună cu el și că va veni la bunica Tamara Levițchii, în custodia căruia se află fratele Valeriu. Astfel, din luna iulie 2024, minorul Ion Balan a părăsit domiciliul tatălui și s-a mutat cu traiul la bunica, alături de fratele Valeriu. Prin urmare, din luna iulie 2024 ambii copii se află la întreținerea sa, iar pârâtul nu se implică la întreținerea, educația și dezvoltarea acestora.

Olga Iurco a mai adăugat că având în vedere că minorul Ion Balan din luna iulie 2024 nu mai locuiește cu pârâtul și a ales să locuiască la bunica Tamara Levițchii împreună cu fratele minor Valeriu Balan, domiciliul căruia a fot determinat cu ea prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 16 februarie 2021, iar pârâtul nu a întreprins vreo măsură în vederea înapoierii minorului Ion Balan în familia sa, domiciliul minorului Ion Balan nu mai poate fi menținut la Alexandru Balan.

Luând în considerație că Ion Balan a ales să locuiască cu mama și fratele minor Valeriu Balan, domiciliul minorului urmează a fi modificat și stabilit prin hotărâre judecătorească la domiciliul reclamantei Olga Iurco (Balan).

Reclamanta a mai relevat că ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copiilor, inclusiv datoria de a compensa cheltuielile pentru întreținerea acestora. Deoarece pârâtul nu activează în cîmpul muncii, cuantumul pensiei de întreținere urmează a fi stabilit în sumă bănească fixă pentru întreținerea copiilor minori.

Olga Iurco a indicat că potrivit informației eliberată de Biroul Național de Statistică, valoarea minimului de existență în semestrul I al anului 2025, în sectorul rural,

pentru un copil în vârstă de 7-17 ani, a constituit 3233,40 lei. Cuantumul minimului de existență este unul orientativ și nu obligatoriu, or această sumă reflectă minimul de existență, iar cheltuielile reale de întreținere sunt mult mai mari. Deși ambii părinți sunt obligați să contribuie la întreținerea copiilor în egală măsură, acesta nu se reduce doar la obligația de a contribui financiar cu sume bănești nesemnificative, ci implică un aspect mai larg de obligații și eforturi comune pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copiilor.

Reclamanta a indicat că noțiunea de „obligații egale față de copii" nu presupune doar simpla împărțire a minimului de existență pentru copii pus pe seama ambilor părinți, pe motiv că obligația pecuniară a unuia din părinți, la caz a tatălui, nu poate fi privită ca fiind în măsură egală cu obligația celuilalt părinte care domiciliază cu copii de a plăti aceeași sumă, deoarece pe lângă suportarea cheltuielilor permanente, absolut inerente în viața cotidiană, cum ar fi cheltuielile pentru transport, medicină, instruire, activități de divertisment, produse alimentare, îmbrăcăminte, mărfuri industriale etc., părintele cu care domiciliază copiii mai depun și eforturi zilnice pentru îngrijirea zilnică, asigurare cu spațiul locativ, achitarea serviciilor comunale, satisfacerea nevoilor social-culturale, etc.

Astfel, pârâtul este obligat în permanență, indiferent de împrejurări, să asigure întreținerea copiilor necesară pentru o dezvoltare armonioasă a acestora cu menținerea modului de viață și necesităților create de reclamantă.

Din aceste considerente, având în vedere realitățile economice ale Republicii Moldova și necesitățile ce le implică creșterea copiilor minori, precum și faptul că pârâtul este apt de muncă și fizic sănătos, ar fi oportun ca cuantumul pensiei de întreținere să fie stabilit în mărime de 3000 lei lunar pentru fiecare copil, or mărimea acestei pensii va fi una echitabilă pentru întreținerea, dezvoltarea și educația corespunzătoare a acestora.

Reclamanta a subliniat că la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, urmează să se țină cont de faptul ca s-a recăsătorit la 06 iunie 2025, iar la 01 decembrie 2025 s-a născut copilul Andreea Iurco, care de asemenea necesită îngrijire și întreținere.

Olga Iurco, într-un final, a solicitat modificarea domiciliului copilului minor Ion Balan stabilit prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 16 februarie 2021, cu stabilirea domiciliului copilului minor cu dumneaei, încasarea de la Alexandru Balan a pensiei de întreținere a copiilor minori Ion Balan și Valeriu Balan în mărime de 3000 lei lunar, pentru fiecare copil și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24 martie 2026, s-a introdus în calitate de intervenientă accesorie în procesul civil pornit la cererea de chemare în judecată înaintată de Olga Iurco împotriva lui Alexandru Balan, intervenientă accesorie Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei, cet. Tamara Levițchi (f.d.30-31).

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantei Olga Iurco, avocata Viorica Martalog, reiterând argumentele elucidate în cererea de chemare în judecată, a solicitat admiterea acțiunii integral, conform obiectului şi temeiului formulat. A subliniat că din anul 2024 minorul Ion Balan locuiește la mama reclamantei Tamara Levițchi împreună cu fratele Valeriu. Este alegerea minorului, respectiv domiciliul trebuie modificat

deoarece nu mai corespunde situației de fapt. Din luna iulie 2024, pârâtul nu contribuie financiar la creșterea copiilor și din acest motiv reclamanta s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată.

Reprezentantul pârâtului Alexandru Balan, avocatul Valeriu Covaș, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind una neîntemeiată.

Pârâtul Alexandru Balan, fiind prezent în cadrul ședinței de judecată, a vociferat că are grijă de copii și îi susține financiar în măsura posibilităților. A menționat că minorul Ion evită comunicarea, la momentul actual, din cauza unei supărări. Este de acord parțial cu cererea de chemare în judecată înaintată de Olga Balan. A mai remarcat că, la fel, este recăsătorit și mai are un copil minor la întreținere. Deopotrivă, a accentuat că veniturile sale sunt modeste.

Reprezentanta Agenției Teritoriale de Asistență Socială Centru-Est, în ședința de judecată nu s-a prezentat, dar prin cererea din 31 martie 2026, a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (f.d.36).

Intervenienta accesorie Tamara Levițchi în ședința de judecată nu s-a prezentat, dar prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. Totodată, a menționat că din luna iulie 2024 la dumneaei a venit să locuiască minorul Ion Balan, din cauza neînțelegerilor cu pârâtul și soția acestuia. Astfel, din luna iulie 2024 și până în prezent, minoriii Ion Balan și Valeriu Balan, ultimul fiind în custodia sa conform dispoziției primarului comunei ***** nr.21 din 05 aprilie 2023, se află în supravegherea și grija sa. Cheltuielile ce țin de întreținerea ambilor copii sunt suportate de mama acestora Olga Iurco. Pârâtul niciodată nu a venit la domiciliul ei pentru a încerca să-l întoarcă în familia sa pe minorul Ion Balan (f.d.39).

Aprecierea instanței:

Studiind materialele pricinii, audiind participanții la proces, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea Olgăi Iurco împotriva lui Alexandru Balan cu privire la modificarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copiilor și compensarea cheltuielilor de judecată, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Art. 239 Cod de procedură civilă prevede că hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În corespundere cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În ședința de judecată s-a constatat fără echivoc că Olga (Balan) Iurco și Alexandru Balan sunt părinții copiilor minori Ion Balan, născut la *****, fapt ce se atestă

prin certificatul de naștere nr. NA-VI 4125120 din 04 februarie 2010, eliberat de către Agenția Servicii Publice (f.d.11) și Valeriu Balan, născut la *****, fapt ce se atestă prin certificatul de naștere nr. NA-VI 1451256 din 02 februarie 2012, eliberat de către Agenția Servicii Publice (f.d.12).

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 16 februarie 2021, căsătoria dintre Alexandru Balan și Olga (Balan) Iurco a fost desfăcută. Concomitent, s-a determinat locul de trai al copilului minor Ion Balan, la domiciliul tatălui –Alexandru Balan, iar locul de trai al copilului minor Valeriu Balan, s-a stabilit la domiciliul mamei - Olga (Balan) Iurco (f.d.10).

Conform art. 46 Codul familiei, drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.

Potrivit art. 51 alin. (1)-(3) din Codul familiei, se consideră copil persoana care nu a atins vîrsta de 18 ani (majoratul). Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor cînd aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gîndirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei.

Art. 52 alin. (1) din Codul familiei statuează că copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu bunei, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Conform art. 53 alin. (1), (2) din Codul familiei, copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime. Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copilului se asigură de părinţi sau persoanele care îi înlocuiesc, iar în cazurile prevăzute de lege – de autoritatea tutelară locală/teritorială sau de alte organe abilitate.

Potrivit art. 63 alin. (1) - (3) din Codul familiei, în cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. (1^1) În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabilește prin acordul părinților. Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vârsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, în care va conține, după caz, și informația disponibilă privind actele de violență în această familie și persoana agresorului familial.

Conform art. 64 alin. (2^2)-(3) din Codul familiei, în cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare, la muncă sau în alte scopuri, iar copilul rămâne în grija altei persoane, părintele care locuiește separat de copil își păstrează dreptul de a vizita copilul conform programului de întrevederi. În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă în altă localitate din țară sau de peste hotare împreună cu copilul ori lăsând copilul în custodie, acesta asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace, precum și posibilitatea vizitării copilului de celălalt părinte. În cazul nerespectării hotărârii instanţei judecătoreşti, la cererea părintelui care locuieşte separat de copil, instanţa judecătorească, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în funcţie de vârsta şi gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta.

Enumerînd supra normele de drept pertinente, în speță, se constată fără echivoc că Olga Iurco solicită modificarea domiciliului copilului minor Ion Balan din motiv că hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 16 februarie 2021 nu mai este respectată. Ori, potrivit răspunsului la interpelare nr. 166 din 12 decembrie 2025, oferit de Primăria *****, Olga (Balan) Iurco are viza de domiciliul în localitatea *****, nu dispune de propria casă de locuit și locuiește la mama sa Tamara Levițchii. Totodată, s-a informat că minorul Ion Balan, locuiește permanent la bunica sa Tamara Levițchii din luna iulie a anului 2024 (f.d.14).

La lucrările dosarului a mai fost anexată dispoziția nr. 21 din 05 aprilie 2023, emisă de Primăria ***** prin care s-a dispus instituirea custodiei asupra minorului Valeriu Balan, născut la ***** și s-a numit cetățeanca Tamara Levițchii, custode asupra minorului Valeriu Balan (f.d.13).

La fel, din cuprinsul anchetei sociale din 12 decembrie 2025, se desprinde concluzia că în locuința intervenientei accesorii din satul *****, raionul *****, locuiește Tamara Levițchii împreună cu soțul Ion Levițchii și nepoții minori Ion Balan și Valeriu Balan.

Totodată, a fost menționat că din spusele Tamarei Levițchii, minorul Ion locuiește împreună cu ea din luna iulie a anului 2024. Mama copiilor este plecată la muncă peste hotarele țării. Membrii comisiei au mai reținut că Valeriu și Ion Balan sunt școlarizați, supravegheați și îngrijiți adecvat. Vestimentația copiilor Ion și Valeriu este curată, corespunde vârstei și anotimpului. Condițiile de trai în gospodăria familiei Levițchii sunt adecvate (f.d.15).

Fiind audiat în cadrul ședinței de judecată, minorul Ion Balan a declarat că studiază la gimnaziul din satul *****, raionul *****, fiind în clasa IX. La moment locuiește în casa bunicii Tamara Levițchii, împreună cu fratele mai mic Valeriu. Mama este plecată peste hotarele țării, dar comunică telefonic cu ea zilnic. Cu tatăl relația este una tensionată. Înrăutățirea a avut loc din momentul în care tatăl a început a concubina cu o altă femeie. De la tatăl său a plecat în luna iulie a anului 2024 și de atunci locuiește la bunica. Casa bunicii este în vecinătate cu goposdăria tatălui. Dorește să locuiască în continuare cu mama sa.

În acest context, instanța, reţine că principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului adoptată la New York din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea acestuia reprezintă o obligaţie de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

Art. 3 alin.(1) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului statuează că în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Instanţa de judecată, soluționând problema stabilirii/schimbării domiciliului copilului minor, are obligaţia de asigura copilului protecţia şi îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ţinând seama de drepturile şi obligaţiile părinţilor săi, ale reprezentanţilor legali sau altor persoane cărora le-a fost încredinţat în mod legal şi în acest scop va lua măsurile corespunzătoare.

Astfel, se conchide că imperativele asigurării celei mai bune protecţii a intereselor copilului dispun de prioritate în raport cu interesele sau sentimentele părinţilor, motiv din care protecţia, buna dezvoltare a copilului, inclusiv ataşamentul sentimental şi siguranţă acestuia vor constitui circumstanţe determinate pentru instanţă la stabilirea copilului minor.

Aşa fiind, verificarea împrejurărilor sus menţionate devine inevitabilă, întrucât instanţei de judecată îi revine sarcina de a stabili acel interes superior al copilului, care ar înclina balanţa justiţiei către mamă sau către tată, astfel interesul superior al copilului fiind singurul criteriu după care instanţa se călăuzeşte pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părinteşti.

Astfel, cu referire la normele de drept aplicate speței date, se deduce faptul că schimbarea domiciliului copilului poate avea loc, în cazul când aflarea copilului în mediul actual ar fi în detrimentul acestuia, când copilul nu ar beneficia de întreținerea, educația și grija corespunzătoare, în tandem cu circumstanța în care situația stabilită prin hotărîre judecătorească, nu mai reprezintă actualitate (în esență, din varii motive, nu este respectată dispoziția instanței).

La același capitol, este lesne de accentuat că pîrîtul Alexandru Balan nu a negat faptul că fiul sau, Ion Balan, din anul 2024 nu mai conlocuiește cu el. La fel, a confirmat că relațiile cu fiii rămîn tensionate și dumnealui nu mai obiectează tranșant față de locul de trai al acestora. Cu alte cuvinte, separarea definitivă a copilului Ion Balan de tatăl său Alexandru Balan a fost confirmată în afara oricăror ambiguități, iar faptele invocate de una din parţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat (art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă).

Așadar, având în vedere opinia minorului, audiat în cadrul ședinței de judecată, care ferm a declarat că dorește în continuare să locuiască cu mama, având în vedere că din anul 2024, copilul locuiește anume la domiciliul acesteia, instanța de judecată consideră judicios a modifica locul de trai al copilului minor Ion Balan, la mama sa – Olga Iurco. Or, este absolut vizibil că hotărîrea Judecătoriei Orhei din 16 februarie 2021

nu este respectată și pe cale de consecință, sunt incidente prevederile de la art. 64 alin. (3) din Codul familiei.

La acest capitol este important de punctat faptul că părţile implicate trebuie să înţeleagă că măsura stabilirii domiciliului copilului cu mama nu trebuie interpretată ca o sancţiune la adresa tatălui, or deşi locul de trai al copilului este determinat la domiciliul mamei, Alexandru Balan nu este lipsit de dreptul său de părinte de a se vedea şi a comunica în continuare cu aceasta.

Referitor la pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, instanţa reţine că potrivit art. 58 din Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Conform art. 74 alin. (1) Codul Familiei, părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.

Articolul 75 Codul familie statuează că pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii.Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.

În cazul în care unii copii rămîn cu un părinte, iar alţii - cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.

Art. 76 alin. (1) din Codul familiei indică că în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

Potrivit art. 97 Codul Familiei, în lipsa unui acord referitor la întreţinere, membrii familiei menţionaţi la art.74-91 pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind încasarea pensiei respective, chiar şi în cazul cînd aceasta se plăteşte benevol, iar art. 98 alin. (2) din Codul Familiei prevede că pensia pentru întreţinerea copilului minor se va încasa din momentul înaintării acţiunii în instanţa judecătorească pînă la atingerea de către copil a majoratului.

Din conţinutul acestor norme instanţa deduce că stabilirea pensiei de întreţinere în cotă parte din salariul şi/sau alte venituri ale pârâtului poate fi realizată doar în cazul în care pârâtul dispune de un salariu, adică este angajat, şi/sau dispune de alte venituri regulate ce permit asigurarea copiilor minori cu o întreţinere suficientă şi echitabilă pe întreaga perioadă pentru care se încasează pensia de întreţinere.

La caz, s-a stabilit că la moment, copiii Ion Balan și Valeriu Balan se află în grija și la întreținerea reclamantei Olga Iurco. În privinţa întreţinerii copiilor minori, între părţi

nu există vreun acord, din care considerente pensia de întreținere urmează a fi stabilită pe cale judecătorească.

Reclamanta a solicitat încasarea de la Alexandru Balan, a pensiei de întreținere pentru minorii Ion Balan și Valeriu Balan, în cuantum fix, de a cîte 3000 lei lunar.

Coroborând explicațiile părților în proces și analizând înscrisurile anexate la materialele dosarului, instanța de judecată conchide că este judicios și echitabil ca această revendicare a reclamantei să fie admisă parțial (sub o altă formă), din considerentele ce succed.

Instanţa notează că la caz, pârâtul Alexandru Balan activează oficial în câmpul muncii, fiind angajat în cadrul gospodăriei țărănești „Alexeev Dumitru Ion", în calitate de tractorist și dispune de un venit lunar brut în mărime de 6500 lei (f.d.46).

La fel, s-a stablit că Alexandru Balan mai are la întreținere un copil, ***** născută la ***** (f.d.48).

Conform art. 3 alin. (1) din Convenţia internaţională nr. 52 cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 20 septembrie 1990, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Articolul 18 alin. (1) al acestei Convenţii statuează că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rînd părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar art. 27 alin. (2) al aceleiaşi Convenţii prevede că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

Astfel, instanţa conchide că întreţinerea oferită de părinte trebuie să corespundă integral necesităţilor respective şi să asigure dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului la un nivel corespunzător şi suficient pentru a nu leza interesele copilului.

Ținând cont de faptul că pârâtul Alexandru Balan este tatăl copiilor minori Ion Balan și Valeriu Balan și întrucît este angajat oficial în câmpul muncii, instanța de judecată apreciază că sunt întrunite condițiile legale pentru stabilirea pensiei de întreținere în formă de cotă-parte din salariu și alte venituri ale pârâtului, în conformitate cu art. 75 alin. (1) din Codul Familiei. La acest aspect, legea este clară și nu oferă spațiu de manevră nici reclamantei, și nici instanței.

Pîrîtul este un adult de 42 ani, angajat în cîmpul muncii. Deci, instanța punctează că lui Alexandru Balan, indubitabil, îi incumbă obligația de a-și întreține corespunzător copiii minori, chiar dacă aceștia locuiesc separat. Această sarcină revine ambilor părinți în virtutea responsabilităților asumate încă de la momentul conceperii copilului în familie.

In concreto, cu referire la cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor, ținînd cont de faptul că pîrîtul este angajat oficial în cîmpul muncii, instanţa consideră că modul de stabilire a pensiei de întreţinere a doi copii minori ce urmează a fi adjudecată din contul pârâtului în beneficiul reclamantei trebuie să capete formatul mixt prevăzut de lege.

Deci, având în vedere realitățile economice ale Republicii Moldova și necesitățile ce le implică creșterea a doi copii minori, instanța apreciază că suma minimă care urmează a fi achitată de către Alexandru Balan, pentru întreținerea copilului minor Ion Balan care are împliniți 16 ani și Valeriu Balan, care are împliniți 14 ani, urmează a fi nu mai mică de 1500 lei, plătibilă lunar, pentru întreținerea fiecărui copil minor.

În acest context, potrivit datelor oficiale ale Biroului Naţional de Statistică, coșul minim de existență pentru un copil în vîrstă de 7-17 ani, pentru anului 2025, a constituit suma de 3044 lei. Instanța, per-a-contrario, conchide că potrivit art. 76 alin. (1) din Codul familiei, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

Ținând cont de faptul că pârâtul Alexandru Balan este tatăl copiilor minor Ion Balan și Valeriu Balan, luînd în calcul că pârâtul mai are un copil minor la întreținere și întrucît este angajat oficial în câmpul muncii (cu venituri modeste), instanța de judecată apreciază că sunt întrunite condițiile legale pentru stabilirea pensiei de întreținere în formă de cotă-parte din salariu și alte venituri ale pârâtului, în conformitate cu art. 75 alin. (1) din Codul Familiei, precum și pentru a nu fi lezate interesele copiilor minori, va plafona minimul pensiei de întreținere acordate în mărime de 1500 lei, plătibile lunar, pentru fiecare copil, în conformitate cu art. 76 alin. (1) Codul Familiei.

Este lesne de evidențiat că această obligaţie legală, instituită în contul părinţilor, urmăreşte scopul legitim de asigurare a unui suport material suficient dezvoltării armonioase a copiilor în cazul în care părinţii acestora divorţează. Totuși, instanţa ţine să accentueze că Alexandru Balan a probat că mai are la întreținere alte persoane (inclusiv copil minor) și are un nivel de trai, în mediul rural, destul de modest. Același stil de viață, pe parcursul anilor, a fost adoptat și de către copii și reclamantă (care a menționat că a plecat peste hotare din cauza situației financiare dificile). Așa fiind, instanța notează că stabilirea cuantumului pensiei de întreținere la suma de minim 1500 lei (evident, în cazul schimbării situației spre bine, cota de 1/3 din salariu dispusă spre încasare, va facilita creșterea cuantumului pensiei de întreținere), corespunde cu situația concretă din speță, nu va diminua semnificativ nivelul de asigurare al copiilor, dar și nu va reprezenta o sarcină insurmontabilă pentru pîrît.

Deopotrivă, instanța nu va reține poziția reclamantei precum că pîrîtul este obligat să susțină nivelul de întreținere asigurat de către dumneaei, deoarece acesta deviază de la prevederile legii care stipulează că cuantumul pensiei de întreținere se stabilește luînd în considerație starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului. De partea sa, Olga Iurco nu a probat ridicarea considerabilă a nivelului de asigurare

materială, dar chiar și în ipoteza inversă, acest fapt este extrem de plauzibil, dar nu incumbă pîrîtului.

Reiterînd, instanța remarcă că prin prisma legislației interne și a tratatelor internaționale, părinții sânt obligați să asigure copilului un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială, să creeze condiții de viață necesare dezvoltării copilului. Totodată, este de menționat că ambii părinți sunt obligați să contribuie la întreținerea copilului în egală măsură.

În aceeași ordine de idei, instanța la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a luat în calcul și faptul că reclamanta s-a stabilit peste hotarele Republicii Moldova, fiind recăsătorită și avînd încă un copil la întreținere. Pîrîtul de partea sa, la fel, este în concubinaj cu o altă femeie, au un copil minor în comun, dar locuiește în aceeași mahala cu fiii săi (își vede fiii din curtea gospodăriei sale) și din cele constatate în cadrul dezbaterii pricinii în fond, nu există indici ce ar duce la concluzia că Alexandru Balan categoric nu își va ajuta feciorii în caz de necesitate.

Așa fiind, juxtapunînd situația de facto cu normele de jure pertinente, instanța conchide că pensia pentru întreținerea copiilor minori Ion Balan și Valeriu Balan stabilită în formatul și cuantumul în mărime de 1/3 din salariul și alte venituri, dar nu mai puțin de 1500 (una mie cinci sute) lei/lunar, pentru fiecare copil este unica proporțională, echitabilă și menită să asigure echilibrul dintre părți, fără a prejudicia interesele tuturor copiilor.

Subsecvent, în partea ce ține de compensarea cheltuielilor de judecată, instanța remarcă că în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Prin conţinutul ordinului de încasare nr. 61724777 din 20 martie 2026 (f.d.29), instanța a stabilit cu certitudine că reclamanta a achitat taxa de stat în cuantum de 250 lei.

Prin conținutul ordinului de încasare nr. 61068377 din 10 martie 2026 (f.d.2), instanța a stabilit cu certitudine că reclamanta a achitat taxa de timbru în cuantum de 200 lei.

Astfel, reţinînd culpa procesuală a pârâtului în iniţierea litigiului respectiv, deoarece reclamanta a suportat cheltuieli de judecare a pricinii legate cu achitarea taxei de stat în cuantum de 250 lei și taxa de timbru în cuantum de 200 lei, ținând cont de faptul că pretențiile reclamantei în această parte, s-au dovedit a fi întemeiate, instanța admite pretenţia Olgăi Iurco privind încasarea de la Alexandru Balan a cheltuielilor de judecare a pricinii legate cu achitarea taxei de stat şi compensează prin încasarea de la Alexandru Balan în beneficiul Olgăi Iurco a sumei de 250 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii legate cu achitarea taxei de stat și 200 lei cu titlu de taxă de timbru.

În corespundere cu art. 96 alin. (1), (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale,

necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Instanța a constatat că reclamanta Olga Iurco, a fost reprezentată în instanță de către avocata Viorica Martalog.

Conform cererii de chemare în judecată se revendică compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei. Bonul de plată din 10 februarie 2026 (f.d.4), dovedește neechivoc că reclamanta Olga Iurco a achitat avocatului pentru reprezentarea intereselor sale în prezenta cauză civilă, anume această sumă.

Prin prisma aplicării normelor precitate dar și a Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 24.12.2012 privind modificarea și completarea Hotărîrii explicative ”cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile” nr. 25 din 28.06.2004, ținînd cont de materialele dosarului, instanța reține că nu este justificată încasarea unei sume atît de mari pentru compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică, deoarece obiectul litigiului este cunoscut și extrem de simplu, volumul de lucru a fost unul redus, iar caracterul acestuia nu ţine de întocmirea a unui numări mare de acte, scrisori, de obţinerea anevoioasă unor probe, etc. Mai mult, instanța conchide că problemele ridicate în litigiu nu prezintă o noutate juridică, iar lucrul pe dosar, nu i-a afectat avocatului capacitatea de a participa pe alte dosare.

Așadar, avînd în vedere complexitatea cazului și toate acțiunile real întreprinse de către avocată, instanța conchide că suma de 3000 lei este pe deplin rezonabilă, iar excedentul achitat de către Olga Iurco, urmează să fie suportat de către aceasta.

Subsecvent, în corespundere cu art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Art. 83 alin. (2) din Codul de procedură civilă prevede că în acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023.

În conformitate cu prevederile art. 87 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, valoarea acţiunii se determină din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an - în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere.

Potrivit anexei nr. 1 a Legii nr. 213 din 31 iulie 2023, pct. 1.1.2, pentru cererile de chemare în judecată privind litigiile cu caracter patrimonial, pentru cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil dacă valoarea acțiunii este de 5001–50000 lei, taxa de stat constituie 250 lei + 4% din valoarea acțiunii care depășește 5001 lei.

Reieşind din faptul că pretenţia formulată de reclamanta Olga Iurco privind încasarea pensiei de întreţinere a copiilor minori este întemeiată parţial, avînd în vedere că la depunerea acţiunii, reclamanta a fost scutită de drept (art. 85 alin. (1) lit. a) pct. 3) de obligaţia de plată a taxei de stat, instanţa de judecată consideră necesar de a încasa de

la Alexandru Balan în beneficiul bugetului de stat, suma de 1489 lei și 96 bani (3000 lei/lunar * 12 luni =36000 lei (250 + (36000-5001 lei = 30999 lei x 4%) = 1239,96 lei)) cu titlu de taxă de stat.

În lumina celor enumerate supra, în conformitate cu art. 58, 63, 64, 74-76 din Codul familiei al Republicii Moldova, art. 236, 238-241, 256 Cod de Procedură Civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată,-

h o t ă r ă ş t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de către Olga Iurco împotriva lui Alexandru Balan, intervenienți accesorii Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei și Tamara Levițchi cu privire la modificarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, se admite parțial.

Se modifică locul de trai al copilului minor Ion Balan, născut la *****, cod numeric personal *****, prin transmiterea acestuia la domiciliul mamei – Olga Iurco.

Se încasează de la Alexandru Balan, născut la *****, cod numeric personal *****, domiciliat în *****, satul *****, în beneficiul Olgăi Iurco, născută la *****, cod numeric personal *****, domiciliată în r-nul *****, satul *****, pensie pentru întreținerea copiilor minori Ion Balan, născut la *****, cod numeric personal ***** și Valeriu Balan, născut la *****, cod numeric personal *****, în mărime de 1/3 din salariul și alte venituri, dar nu mai puțin de 1500 (una mie cinci sute) lei/lunar, pentru fiecare copil, începând cu data adresării cererii de chemare în judecată – 10 martie 2026 şi pînă la atingerea majoratului de către copii.

În conformitate cu art. 256 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească privind plata pensiei de întreținere, se execută imediat.

Se încasează de la Alexandru Balan, născut la *****, cod numeric personal *****, domiciliat în *****, satul *****, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1489 (una mie patru optzeci și nouă) lei și 96 bani.

Se încasează de la Alexandru Balan, născut la *****, cod numeric personal *****, domiciliat în *****, satul *****, în beneficiul Olgăi Iurco, născută la *****, cod numeric personal *****, domiciliată în r-nul *****, satul *****, cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 250 (două sute cincizeci) lei, taxei de timbru în mărime de 200 (două sute) lei, precum și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 (trei mii) lei.

În rest, pretențiile se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărîrea cu drept de apel în Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Orhei (sediul Central).

Preşedintele şedinţei, judecătorul /semnătura/ Eugeniu Ciubotaru

Copia corespunde originalului, judecător Eugeniu Ciubotaru